

Exnr: 5 van 11 Exn:

Drs. W.J. Kuyken
(coördinator).

Defensie

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
Kabinet van de Directeur

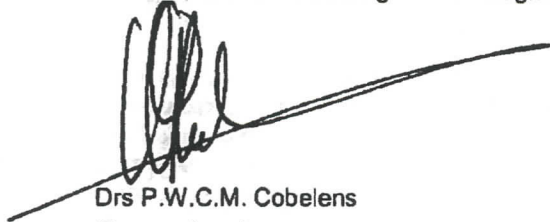
Bezoekadres:
Frederikkazerne, Gebouw 32
van der Burchlaan 31
Postadres:
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Aan Vz en leden CVIN

Datum 16 februari 2007
Ons kenmerk DIS2007003788
Onderwerp Dreigingsinschatting operaties Nederlandse Krijgsmacht

Hierbij bied ik U de CVIN-bijdrage van de MIVD aan met betrekking tot de dreigingsinschatting van operaties waaraan de Nederlandse krijgsmacht deelneemt.

Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst,

Drs P.W.C.M. Cobelens
Generaal-majoor

Bijlage: 1

PLATO GAAEL SCAN: 16-2-2007

Bijdrage AAR / MIVD t.b.v. CVIN 16 februari 2007

Landen

Afghanistan / Balkan / Irak / Libanon -UNTSO - Israël / Palestijnse Autoriteit / Soedan

Onderwerp

Dreiginginschatting operaties Nederlandse krijgsmacht

AFGHANISTAN

(SG) De situatie in het Zuiden van Afghanistan was eind 2006 nog immer zorgwekkend. Sinds medio december 2006 zijn ISAF en Afghaanse eenheden er echter in erin geslaagd om de druk op de Taliban in Zuid-Afghanistan enigszins te vergroten en op een aantal terreinen zelf het initiatief te nemen. Inmiddels zijn echter de eerste tekenen van een reactie van de Taliban op de eerdere positieve ontwikkelingen zichtbaar.

(SG) Het zwaartepunt in het optreden van de Taliban lag de afgelopen maanden in de provincies Helmand en Kandahar en niet zozeer in Uruzgan. Dit heeft er waarschijnlijk toe bijgedragen dat, in combinatie met het optreden van ISAF en gouverneur Munib, er in Uruzgan enige vorderingen zijn gemaakt op het gebied van bestuur en veiligheid. Echter, in de maanden december 2006 en januari 2007 werd in de provincie Uruzgan een stijgend aantal gewelddadige incidenten tegen ISAF en Afghaans veiligheidspersoneel waargenomen, voornamelijk in het centrale en noordwestelijke deel van de provincie. Uit berichtgeving blijkt dat de Taliban de intentie heeft om op korte termijn het geweldsniveau in Centraal-Uruzgan verder op te voeren. Het verhoogde geweldsniveau zal naar verwachting de komende tijd aanhouden.

(SG) De gemelde intentie om het geweldsniveau in Centraal-Uruzgan verder op te voeren, in combinatie met aanhoudende berichtgeving over de aanschaf van wapens en munitie, kan erop duiden dat de Taliban zich momenteel opmaken voor een verhoging van het operationeel tempo in het voorjaar. Er is echter nog onvoldoende informatie voorhanden om de term "voorjaarsoffensief" te kunnen duiden of hanteren. Het is de verwachting dat de nadruk van de Taliban in Uruzgan zal liggen op het noorden en oosten van Tarin Kowt en de plaats Chenartu.

(SG) Hoewel gouverneur Munib kleine stappen voorwaarts heeft gemaakt in de opbouw van zijn bestuurlijk en veiligheidsapparaat is hij op dusdanig veel tegenslagen gestuit, dat hij zich recent genoodzaakt heeft gevoeld zijn ontslag in te dienen bij president Karzai. Hoewel Karzai het ontslag heeft geweigerd, is de kans aanzienlijk dat Munib zich niet bij machte zal voelen zijn positie in de provincie nog langere tijd te handhaven of, in ieder geval, zijn functie-uitoefening op dezelfde voortvarende wijze voort te zetten.

(SG) De recente ontwikkelingen op zowel politiek als veiligheidsgebied duiden erop dat een deel van de door ISAF en Afghaanse autoriteiten bereikte resultaten dreigt te verdampen. Hoe dan ook worden de komende maanden op zowel het terrein van de OMF als dat van de Afghaanse regering veel activiteiten en ontwikkelingen verwacht, die van invloed zullen zijn op de veiligheidssituatie en de capaciteit van de Afghanen om de geboekte successen te borgen.

(SG) Gezien de zeer snel veranderende situatie in zowel Uruzgan als Zuid-Afghanistan, waarbij momenteel nog geheel onduidelijk is welke kant een aantal fundamentele nog te nemen beslissingen van o.a. de Afghaanse regering uit zullen gaan, is het momenteel uitermate lastig om voor een langere periode in de toekomst te kijken. Een meer definitieve beoordeling van de mogelijkheden en intenties van de Taliban zal pas mogelijk zijn in de loop van het voorjaar. Momenteel houdt de MIVD rekening met drie verschillende scenario's op dit gebied.

Scenario 1 (actie is reactie: Uruzgan)

(SG) Dit scenario gaat ervan uit dat de toename van de activiteiten van de Taliban in met name Centraal-Uruzgan het gevolg zijn van het "succes" van de Afghaanse overheid (GoA) en ISAF. De uitbreiding van de invloed van ISAF en GoA wordt als een bedreiging voor hun controle over en hun bewe-

gingsvrijheid in dit voor hun belangrijke gebied gezien. De reactie van de Taliban zal voornamelijk gericht zijn op het terugkrijgen van de controle over dit gebied door:

- De ANSF de (permanente) aanwezigheid te ontzeggen door deze aan te grijpen met hinderlagen en overvallen.
- Het beperken van de bewegingsvrijheid van ISAF middels (S)IED's (eventueel in combinatie met hinderlagen).
- Het intimideren van de lokale bevolking te voorkomen dat deze aansluiting vinden bij ISAF en GoA

Scenario 2 (Shaping the battlefield)

(SG) Dit scenario is gebaseerd op de indicaties dat de Taliban strijders en materieel verplaatsen naar het voor de Taliban van strategisch van belang geachte gebied Noord Helmand, Noordwest Uruzgan en Zuidelijk Daikundi (primaire Taliban sanctuary in Zuid-Afghanistan). Dit zou een reactie kunnen zijn op het gegeven, dat de (lange) logistieke lijnen vanuit Pakistan te kwetsbaar zijn gebleken en de Taliban hierdoor hun (hoge) operationele tempo niet vol konden houden. Hierdoor is het voor de Taliban min of meer noodzakelijk geworden om een deel van hun middelen dichter bij hun operationele inzetgebied te positioneren. Netals bij het eerste scenario zullen de Taliban trachten zoveel mogelijk controle over Centraal-Uruzgan te verkrijgen. Enerzijds omdat de Taliban vanuit dit gebied zelf door ISAF en ANSF bedreigd kunnen worden en anderzijds omdat zij in dit gebied een hoge mate van bewegingsvrijheid nodig hebben voor het verplaatsen van en naar de gebieden waar zij hun operaties op richten. De wijze waarop de Taliban dit trachten te bereiken zal grofweg overeenkomen met het eerste scenario. De belangrijkste afwijking zal zijn dat ISAF meer offensief zal worden aangegrepen.

Scenario 3 (actie is reactie: Zuid Afghanistan)

(SG) Bij dit scenario staat centraal dat de Taliban door het "succesvolle" optreden van ISAF in Zuid-Afghanistan in meer of mindere mate het initiatief zijn kwijtgeraakt. De Taliban trachten dit initiatief terug te krijgen door op meerdere plaatsen in Zuid-Afghanistan districten te bezetten. De Taliban zullen zich hierbij met name richten op die districten, waar ISAF en ANSF min of meer gedwongen kunnen worden om te reageren. Daardoor worden deze eenheden als het ware weggevoerd van de ADZ's. Voor Uruzgan zou dit scenario in kunnen houden dat de Taliban zich de komende periode gaan richten op de districtscentra van Chora en Khas Uruzgan. Door het binden van ISAF en ANSF in deze districten wordt het vervolgens voor Taliban eenvoudiger zich te richten op Tarin Kowt.

De zojuist beschreven scenario's dienen momenteel als hulpmiddel om de diverse (aankomende) ontwikkelingen in perspectief te plaatsen en zullen als referentiekader dienen voor de producten die de MIVD de komende periode zal uitbrengen.

BALKAN

(SG) Op de Balkan is sprake van een sterke verwevenheid tussen de politieke elite, het criminele milieu alsmede extremistische organisaties. Het hoofddoel van deze parallelle structuren, die primair tijdens de oorlogen in de jaren '90 zijn gesmeed, was (en is nog altijd) het behoud van de macht op politiek en economisch gebied. Dit conglomeraat onderhoudt daartoe eveneens goede betrekkingen met de regionale en internationale georganiseerde misdaad. Zodoende is met name Bosnië-Herzegovina uitgegroeid tot een 'permissieve' omgeving voor organisaties die islamitisch-fundamentalistische waarden propageren. In dat land zijn, hoewel op beperkte schaal, enkele radicaal-islamitische netwerken actief die in verband kunnen worden gebracht met mogelijke terroristische activiteiten, met name in de ondersteunende en logistieke sfeer.

(SC) Met gewelddadige acties tegen internationaal personeel moet rekening worden gehouden wanneer de vitale politieke en economische belangen van de parallelle structuren daadwerkelijk door (plannen en operaties van) de Internationale Gemeenschap (IG) worden bedreigd.

(SG) De kans op inter-etnische spanningen en incidenten in Kosovo is de komende maanden hoog. Aangenomen wordt echter dat de leiders van de etnische Albanezen er zorg voor zullen dragen dat zij de internationale sympathie niet volledig verspelen. Daarom zullen zij naar verwachting kiezen voor een zorgvuldig gecontroleerde escalatie, zowel in de benadering van de IG als van de Servische woongebieden, om vervolgens te kiezen voor beperking van de incidenten zodra de politieke doelstelling is bereikt en/of de schadelijke effecten van de incidenten onaanvaardbaar worden. Als het komt tot incidenten, dan kunnen deze een zodanige destabilisering van de situatie in Kosovo tot doel hebben dat een unilaterale onafhankelijkheidsverklaring mogelijk wordt. In geval van langdurige en/of ingrijpende destabilisering in Kosovo zal ook de veiligheidssituatie in andere (etnisch-Albanese) gebieden in de regio onder druk komen te staan.

IRAK

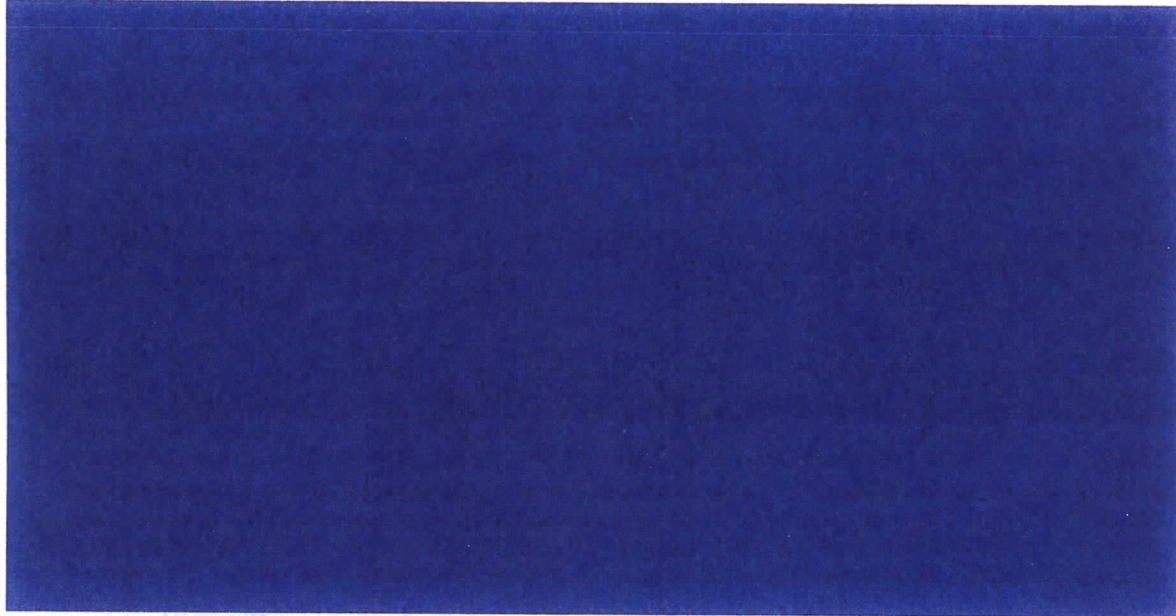
(SG) Het geweld is in Irak in de maanden december 2006 en januari 2007 stabiel gebleven met gemiddeld rond 125 aanslagen per dag. In Bagdad is het geweld van december 2006 naar januari 2007 licht gestegen van gemiddeld 46 aanslagen naar 52 aanslagen per dag. Sinds de aangekondigde versterking met extra Amerikaanse troepen in Bagdad (ruim 20.000 man, vooral in Bagdad) is het geweld tijdelijk echter significant toegenomen. De aangekondigde troepenopbouw ging samen met de uitspraken van premier al-Maliki dat de Iraakse veiligheidstroepen harder zouden gaan optreden tegen het geweld en de milities zouden gaan aanpakken. De arrestatie van leden van de *Jaish al-Mahdi (JAM)* is daarvan een uitvloeisel. Het sektarisch geweld heeft tegelijkertijd een nieuwe 'impuls' gekregen, getuige de serie bloedige aanslagen die zich eind januari en begin februari 2007 heeft voorgedaan. Het Iraakse verzet - alsook de elkaar bestrijdende bevolkingsgroepen - willen met dergelijke aanslagen *blijkbaar aantonen dat zij - ondanks de Amerikaanse troepenopbouw alsook de verharding van het optreden van Iraakse veiligheidstroepen - vastbesloten blijven in de door hen gekozen koers van confrontatie en geweld.*

(SG) Onderwijl stagneert het politieke proces al geruime tijd. De Iraakse regering o.l.v. al-Maliki is weinig effectief door de tegenstellingen tussen de vertegenwoordigers van de drie voornaamste bevolkingsgroepen, de sjieten, de soennieten en de Koerden. De belangen van de coalitiepartners lopen daartoe te ver uiteen en de bewindslieden zijn te veel uit op persoonlijk gewin. Kabinetswijzigingen zullen hierin weinig verandering brengen. President Bush benadrukte recent in een privé-overleg met president Talabani dat hij onder zware druk staat en dat de Iraakse regering op korte termijn met re-

sultaten moet komen, zoals de afronding van de oliewet en het organiseren van provinciale verkiezingen.

LIBANON / UNTSO / UNIFIL

(SG) Zoals dezerzijds verwacht, zijn de afgelopen tijd demonstraties over en weer uitgedmond in onlusten, waarbij doden zijn gevallen. De politieke leiders hebben in de afgelopen maanden hoog spel gespeeld door in te spelen op de latent aanwezige sektarische sentimenten. De politici mogen dan in staat zijn zich op cruciale momenten te beheersen, de emotioneel geïnspireerde spanningen op straat hebben een eigen dynamiek ontwikkeld die lastig te controleren is. Onder de aanhangers van zowel regeringskamp als van de oppositie bevinden zich de nodige heethoofden die het geweld niet schuwen.

(SG) In het operatiegebied van UNIFIL in Zuid-Libanon is de situatie rustig. De bevolking en UNIFIL raken aan elkaar gewend, ofschoon de omvangrijke presentie van UNIFIL-eenheden in het geografisch beperkte gebied somtijds voor irritatie zorgt onder de bewoners. De wapens die UNIFIL bij tijd en wijle in beslag neemt, vormen waarschijnlijk slechts een klein deel van het arsenaal van Hezbollah. De samenwerking tussen UNIFIL en het Libanese leger verloopt voorspoedig. De controles ter zee en op het land vinden hun beslag, zonder dat tot nu toe grote smokkeloperaties aan het licht zijn gekomen. Als de belangrijkste potentiële dreiging voor (operaties van) UNIFIL gelden radicaal-soennitische elementen, doorgaans Libanees en al dan niet gelieerd aan al-Qaida. Ofschoon concrete gegevens over tijdstip en doelwit ontbreken, moet aanhoudend rekening worden gehouden met een aanslag uit deze richting. Er zijn geen indicaties voor een expliciet tegen Nederlandse belangen / Nederlandse UNTSO/UNIFIL-militairen gerichte dreiging.

ISRAËL-PALESTIJNSE AUTORITEIT

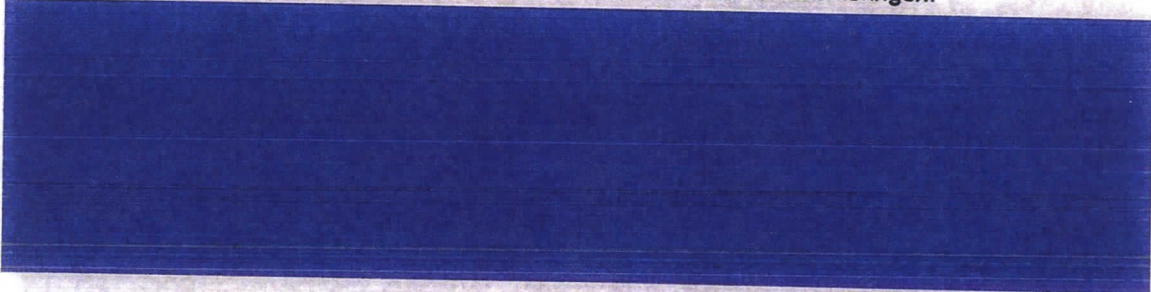
(SG) De partijen die uitmaken van de PA hebben een akkoord ('Mekka-akkoord') bereikt over de formatie van een regering van 'nationale eenheid'. De grootste partijen Hamas en Fatah vormen samen de meerderheid in het coalitiekabinet. Voor de kwestie van de erkenning van Israël lijkt echter nog geen sprake van een regeling tussen de partijen. Hamas gaat, naast het afzien van geweld, vooralsnog niet verder dan het aanvaarden van de bestaande akkoorden tussen de PA (PLO) en Israël. Israël maakt zich zorgen dat de EU desondanks - anders dan de VS - bereid zal zijn contact aan te gaan met de nieuwe PA-regering. Het zou erop neer komen dat de EU de PA-coalitieregering eerst een kans wil geven om te kunnen functioneren. Afgewacht moet worden of de EU, alsook de VN ge-

negen zullen zijn ter stimulering van de erkenning van Israël door Hamas de boycot tegen de PA geleidelijk op te heffen.

(SG) De veiligheidssituatie in vooral Gaza is onverminderd slecht. De opbouw van het wapenpotentieel van de radicale groepen via grensmokkel baart Israël grote zorgen. Dit blijkt ook uit de rapportages van de EU-waarnemers in Gaza (Rafah). De wapenopbouw wordt mede mogelijk gemaakt door onvermogen van het corrupt bestuur en criminele activiteiten van diverse Palestijnse clans. Het is niet waarschijnlijk dat Israël onder de huidige omstandigheden opnieuw een groot offensief in Gaza zal uitvoeren. Naast de politiek cruciale situatie waarin de PA-regering verkeert, stuit een Israëlisch offensief op verzet in Israël zelf. Hieraan dragen de niet onverdeeld gunstige ervaringen van de recente oorlog in Zuid-Libanon bij. Intussen gaan de activiteiten van min of meer autonome radicale Palestijnse groepen tegen Israël onverminderd voort.

SUDAN

(O) De ontwikkelingen in Sudan blijven onverminderd een gemengd beeld vertonen. Tegenover vooruitgang naar een vreedzame oplossing (van de conflicten) staan met verslechtingen.

(SC) Met name vanuit het Westen zullen mogelijk strafmaatregelen jegens het regime worden ingesteld, maar het lijkt twijfelachtig of deze, behoudens op averechtse wijze, enig effect zullen hebben. Ondertussen blijft het in het voordeel van Khartoum om als sponsor op te treden van regimetegestanders in zowel Tsjaad als de Centraal-Afrikaanse Republiek. De kwestie Darfur zal voornamelijk een touwtrekken blijven, waarbij wezenlijke vooruitgang uiterst moeilijk te realiseren zal zijn.

(SC) Ditzelfde geldt voor de vooruitgang in de uitvoering van het Noord-Zuid vredesakkoord van januari 2005. Belangrijke dossiers worden nog niet of nauwelijks ter hand genomen. Het zuiden lijkt hiermee meer en meer op een koers te komen die na de interim-periode tot secessie zal leiden. In hoeverre deze secessie vreedzaam zal kunnen verlopen, lijkt bijzonder onzeker. Met name oplopende spanningen in de omliggende gebieden rondom de Noord-Zuid grens kunnen daarbij belangrijke indicatoren zijn.

(SC) Binnen Zuid-Soedan lukt het nog maar mondjesmaat om een functioneel en betrouwbaar bestuursapparaat op te zetten; voor veel burgers blijft onveiligheid onderdeel van het dagelijks bestaan. Van bijzondere zorg is hierbij het LRA (Lord's Resistance Army). Indien het haperende onderhandelingsproces tussen het LRA en de Oegandese regering afbreekt, zal dit zeer nadelig op de veiligheid in zowel zuid-Soedan als delen van noordoostelijk DRC kunnen uitwerken.